

Malmö 2010-10-18

Till Region Skånes Kulturnämnd
Kultur Skåne
205 25 Malmö

Remissvar Regional kulturplan för Skåne 2011 – 2012

Ert dnr 1001255

Sveriges Konstföreningar avgränsar sitt remissvar till att huvudsakligen omfatta de avsnitt i kulturplanen som rör bild och formområdet.

Sammanfattning.

Sveriges Konstföreningar välkomnar region Skånes kulturplan med en strategi för bild och formområdet. Huruvida denna strategi kommer att kunna förverkligas kommer i hög grad att bero på hur mycket pengar som regionen kommer att tillföra kulturverksamheten och hur de skånska kommunerna kommer att samverka inom och med regionen.

Sveriges Konstföreningar välkomnar regionens planer på en förstärkning av den svaga infrastrukturen inom bild och formområdet i Skåne.

I kulturplanen saknar Sveriges Konstföreningar visioner om hur regionen kommer att arbeta för det strategiska målet att värna konstnärens och det konstnärliga uttryckets frihet.

Sveriges Konstföreningar finner det vällovt att regionen vill verka för en ökad tillämpning av MU-avtalet. Med tanke på att en så stor del av utställningsverksamheten i hela landet sköts av ideella krafter på konstföreningarna, är det i hög grad en fråga som måste lösas på nationell nivå.

Sveriges Konstföreningar efterlyser även regionens visioner för hur den fria konstscenen ska se ut i Skåne.

Sveriges Konstföreningar välkomnar regionens strävan att göra Skåne till ett centrum för ny teknik inom kultursektorn.

Inledning

Det finns anledning att börja remissyttrandet med en kort presentation av riksförbundet Sveriges Konstföreningar.

Om Sveriges Konstföreningar

Konstföreningsrörelsen har växt upp och utvecklats för att fördjupa intresset och kunskapen om konst. Konstbildning är ett centralt begrepp för konstföreningsrörelsen. Konstföreningarna, oavsett om de finns på arbetsplatser eller om de organiserar sin verksamhet lokalt,

regionalt eller på riksplanet, står för en väsentlig del av spridningen av konst och konstbildning i landet.

Många allmänna konstföreningar står för sina respektive orters hela konstutbud. De är de enda som ordnar utställningar och som har ett konstbildningsprogram. En klar tendens under 2000-talet är att bidrag, som tidigare utdelats i form av pengar, lokaler och visst administrativt stöd, i allt högre utsträckning dragits in. Detta påverkar både kvalitén på konstföreningarnas verksamhet och på tillgänglighet till konst på olika orter. Med den nya modellen för regional fördelning av statliga kulturpengar och dess beskrivning av föreningarnas roll vid framtagandet av de regionala kulturplanerna, finns dock stora möjligheter för konstföreningsrörelsen att ändra på denna trend.

Sveriges Konstföreningar, ett riksförbund med totalt närmare 900 anslutna konstföreningar, som i sin tur har närmare 300 000 medlemmar, är organiserat i 24 distrikt från norr till söder och har sitt säte i Malmö. Sveriges Konstföreningars distrikt i Skåne organiserar drygt 140 konstföreningar med totalt ca 40 000 medlemmar. Distriktets konstföreningar arrangerar årligen närmare 700 utställningar och ca 400 olika kulturprogram som föreläsningar, studiecirklar, resor och besök hos konstnärer.

Bild och form i regionens kulturplan

Den svaga infrastrukturen som utmärker bild och formområdet i Sverige gör sig även gällande i Skåne. Det är därför glädjande att Skåne i kulturplanen som första punkt i handlingsplanen för bild och formområdet nämner en förstärkning av bildkonstens regionala struktur. I detta sammanhang vill vi särskilt betona den förmån region Skåne har i att riksförbundet Sveriges Konstföreningars kansli finns beläget i Malmö. Minst lika betydelsefullt är riksförbundets verksamhet i Skånedistriktet. Lite förvånande finner vi dock följande passus i kulturplanen: ”Regionalt är frågan om samverkan med civilsamhället högt prioriterad och Region Skåne har skrivit ett samverkansavtal med civilsamhällets företrädare.” Något sådant avtal finns inte tecknat med den största ideella organisationen inom bild och formområdet och en av de största inom kulturområdet överhuvudtaget, Sveriges Konstföreningar.

En förstärkning av nyckelaktörer/verksamheter som förespråkas i kulturplanen kommer att kräva ordentligt med resurser. Bild och formområdet är långt efter andra kulturområden vad gäller statligt, regionalt och lokalt stöd (se Kulturrådet: Bild och Form 2009. Kulturen i siffror 2010:5). Som redan framgått av vår verksamhetsbeskrivning ovan, sker mycket av den utåtriktade konstverksamheten ute i kommunerna huvudsakligen med ideella krafter. Att bryta denna trend, genom att bygga upp en infrastruktur, där ingående nyckelaktörer/verksamheter garanteras tillräckligt med resurser för att delta, är ett grundkrav.

I kulturplanen tar region Skåne på sig ett uppdrag att se till en ökad tillämpning av MU-avtalet. Detta är lovvärt och något som vi från Sveriges Konstföreningar anser vara av största vikt för att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse. Att en konstnär ska kunna få en inkomst av sin rena konstnärliga yrkesutövning och inte enbart när arbetet är kopplat till något annat samhällsområde (som skola, vård etc.) borde vara en självklarhet. Hur skulle konsthistorien ha sett ut ifall konstnärerna inte hade fått samhällets (eller tidigare mecenaters) stöd och ersättning för utfört arbete? Hade vi överhuvudtaget haft någon konsthistoria?

Sveriges Konstföreningar ställer sig lite frågande till att kulturplanens strategiska inriktning om att ”Konstnärens och det konstnärliga uttryckets frihet ska värnas och stödjas också när det utmanar och provocerar rådande normer”, inte återspeglas i kulturplanen, förutom vad gäller en ökad tillämpning av MU-avtalet. Hur ser till exempel visionerna för den fria konstscenen ut i Skåne? Är det enbart en fråga om entreprenörskap och företagande? Vad återstår i så fall av det som utmanar och provocerar? I kulturplanen kan vi läsa att Skåne i olika sammanhang är en av landets starkaste bildkonstregioner med tydlig fokus på samtidskonsten. En tydlig vision om hur detta ska värnas och utvecklas saknas i kulturplanen. Det stöd till samarbete och basverksamhet som finns med i planen finns det stora behov av, men enbart det räcker inte för att sätta och behålla Skåne i framkant vad gäller samtidskonstscenen.

Sveriges Konstföreningar finner det vällovt att regionen vill verka för en ökad tillämpning av MU-avtalet. Med tanke på att en så stor del av utställningsverksamheten i regionen sköts av ideella krafter på konstföreningarna, som inte ens har råd att delta på kostnadsbelagda utbildningar om avtalet, finns det anledning att påpeka att staten tagit på sig att främja allas möjlighet till kulturupplevelser mm. Staten har således avsatt medel för utställningsersättning till konstnärer som ställer ut på konstföreningar som är anslutna till Sveriges Konstföreningar. Dessa medel räcker dock inte ens till utställningsersättning till alla berättigade konstnärer och för medverkansersättning finns det inga medel alls. Frågan om tillämpningen av MU-avtalet inom regionen är således en minst lika viktig fråga för staten som för regionen.

Slutligen välkomnar Sveriges Konstföreningar regionens strävan att göra Skåne till ett centrum för ny teknik inom kultursektorn.

Kalli Klement
Förbundschef